

karel šiktanc

zimoviště

Městská knihovna v Praze

ůjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

přístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

ořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Zimoviště

Karel Šiktanc

(1998 – 2002)

Znění tohoto textu vychází z díla [Zimoviště](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Karolinum v roce 2004.

§

Text díla (Karel Šiktanc: Zimoviště), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 17. 10. 2017.

OBSAH

NAIVNÍM TAHEM	6
ASI, ASI	8
V DÁLCE SKVOST POHOŘÍ	10
<i>Jednou k půlnoci</i>	12
JAKÁSI CITLIVOST	13
ACH, ÁZIJE	15
<i>A co když ta staroba zdejší</i>	17
ČTYŘI NA JEDNOHO	18
AVIGNON	20
<i>Někdy strach o hlavu</i>	22
DROBNÉ INCIDENTY	23
<i>Ledově modré maso moře</i>	25
NA BRONZOVOU VEJŠKU	26
VŠEMI ZUBY	28
UNÉSTI SE	30
<i>Jak si tě to táhne z kola</i>	32
CELOU VĚČNOST	33
ČISTEC	35

NAIVNÍM TAHEM

Sad bezděčně sliní,
krajina za psem samá jizva
a cár jak by se trhla z něčí dotěrnosti.
Nic jenom zdejší. Kdečím viděti skrz: malou
mystickou vodu, vírek, pěnový šlem...
a při zdi jako diadém rozsvícené
psí žrádlo.

Naivním tahem nebe i ves.
A lehké zbraně z dálky —
(v podpaží kola potu) jezdčyně v řadě táhnou
k překážkám horoucí roucho světla.

První je bosa,
nohy blond. Kůň pod ní kopl do střemchy,
až zhasla.

Bože, modleme se za všechno co dosud
nemá jméno,

strakaté klenby v lesích nabývají
netušených rozměrů
a z drátů na výhybkách srší žár...

kdo asi vynalezl hedvábí? kdo podkovu? kdo
skleněné okno?

Nijakost hřmí.
Až zadýchá tě neznatelná rozkoš: kos přibit
na keř překrvený sráz a v prudkém
lijáku dědek se popadl do vlastní náruče...
lajsnovej průvan vyje.

Radost kam dohodíš, bolest kam pěšky dojdeš.

V okně za kioskem svícen zalit voskem.
A vzduch fest ke krku: studený,
drsný milisk kor a poupat jede ti
po týle...
v omoklé zahradě houpačka nakrátko
jak oběšené štěstí.

Totožné rozsazení smyčců, příznávek a hran.
Totožná hudba, co tě rozplakává.

V zrcadlové stěně penziónu, hrst klíčů
u prsou, pokojská bez konce hledí si do očí —
chlad vztyčen ve vilách, nemluvně drtí
první kvítko v prstech.

Až stříkl nektárek!

Honem se ohrazuješ úlekem:
kde by, tak mladinké, vzalo se tvrdé srdce?

ASI, ASI

HRAD JEŠTĚ SVÍTÍ,
hle moje vznešené poschodí, moje piano
nobile, můj nízký reliéf slzy.
Soumraku rostou rohy, jde noha v sádře
pustým pivovárem,
varhany v pauzách hokeje se zalykají štěstím.
Nádraží jako Ezau. Sedím tu u vrat apatie
(krásnější nežli svrchovaná moc) —
neupadněte mi přes nohy! tůň pode mnou má
otevřená ústa. (Něco si ve mně mele, mele:
kohout a lavór a špásem a strýc...
nemá to žádný smysl.)
Co?

Nic.
Mraky od Strakonic...
Do ženské krajiny hrne se výkřik, zimní král,
někdo se, rozmazaný, směje v brance
k tenisu
a otci (jehož nevidět) leskne se kůže jako
lakovaná na kostech v obličejí, až hraje
domodra, až mě to náhle prudce zabolelo.

Ano,
můj městys trochu pyšný na svůj křivácký
vzhled. Vše na kost, sinalé, až roztřepena,
rozptýlena krev, (jen semtam akcent žuly
a v zádech ohňů zdivo sině sametové od sazí.)
Ležatým písmem v dálce saně na hlíně a pes.
Myslím na Růžencovou slavnost.
Jak ji houf mužů nese pěšky z Itálie do Prahy,
aby jí hulvát vůz nevytřás duši z těla.
Asi, asi...

ruso v Sasích,
hořím jak hasičskej kalendář!
Trochu nahej, trochu v panském – pletu si
Boleslav s Blanskem.
Plecitá, impozantní hrud' večera za zdí,
samoty v návrších, jak by je z tuhé tmy
rozbalovaly pozlacené ruce.
Píšu ti dopis.
A všechny smutné věty letí do kopce...
Ronovského mrtví a marodi vrhají obří stín
na příslušenství kina.
Den uhlí nabírá holýma rukama.
Asi,
asi...

A housle vnukovy vysoko v poschodí hrají vše
kousky v celých notách.

3. 12. 1998

V DÁLCE SKVOST POHOŘÍ

Svěšené sajtny,
venku stěhovací vůz.
Nějaké pohnutí z teplého těla domu.
To jen ty pořád na místě... sem tam
se ještě otře horká ruka,
kdosi moc vysoký, nehezký bydlí v tvém
útlém smutku.

Z hospody kouří
Zavařují maliny. Nemůžeš ani
polknout samou sladkostí, trh drmolí,
na prázdné poště žena pronikavě zpívá.
Té výmluvnosti, toho šklebení –

aby co nejmíň slyšet holý život!

Vodové barvy uhýbají pohledem
Černá a bílá z tebe nespouštějí oči

Polila horkost trať
i vůz. V lísách spí ovoce,
na staré ženě kočka.
V dálce skvost pohoří jak věčnost ve zkratce.

Sestřičkám (v tvářích čistě poklizeno)
na střeše lázní rozlila se prsa.

Darmo vyhlížíš.
Z kocábky schody přímo do hlubin... jdou
jiní, než jsi čekal.
Neforemná bytost temna.
Mužští si rozpouštějí vlasy, čluny šejdrují,
v zátiší cukrárny — opřené o lžičku —
něčí zkušené hoře.

Být zaneprázdněn!
A ještě chvíli nebýt tím, za koho tě
tví cizí pokládají...

město má nepřítomný výraz —
voní zvířecí spánek, voní žně,
přerostlá zahrada surově obtažena tuší.

Rozuměti koze od vemena k noze.

A z houfu před školou točí se po tobě
zženštilá vizáž trucu.

Jednou k půlnoci (strach náhle o popel,
že v trávě ještě živ) s baterkou, s hadicí
přicházeli jsme k vystydlému ohni. Vrzaly líg-
ry, plot. A teplý kvádr dvora stál slepě proti
nám a drsně drmolil si cosi pro sebe, jak by
měl ještě svůj, na nikom nezávislý život.

Zem páchla dýmem, myšinou a rzí. Obrátila
ji světlo k oharkům... zrovna v tu vteřinu,
kdy roztočil jsem u závěru kohout.

Němě se srazily. A řaly do sebe. Světlo a
voda. Led a hic. A tlustě nabyly dvojitou či-
rostí. Až kuckala se guma. A rozblikal se šajn.
Dlouhatě se nám rozcukaly ruce.

Z toho řinu.

A glancu. A lijavosti.

Z pamlsků měsíce, co lítly do prohlubin par.
Vše kolem náhle aniž dotčen Bůh jak znameni-
tý samoukův kejkl!

Až jsme se báli pustit. Až jsme si přáli
zůstat ještě chvíli tak: chrstot a žár. Voda
a světlo. Muž a žena.

Až do vysvícení. Až do vyprázdnění moří.

JAKÁSI CITLIVOST

Zdrž pění, ledový klid.
A mladých matek výbavička (i sladce stydká,
lehkovážná strůj)...
hryžou lížou z hrsti rybíz.
Všecko co stojí za řeč smutně daleko:
tónovaná skla v autech, jakási citlivost
nehodná století, škály na heligonku.

Sídlíště tvrdou tužkou.
Však data na hrobech převážně zlatíčkem –
a tanou léta ze žíhaných prken!

Tak co ta zlost?
Co u mě najednou tak cize narváno?
Kumšt stát,
kumšt vyndat ruce – nějaká tlustá sběr
šikuje si mě kolenem
a kyčlí –
má platinové lokýnky, ledové vnitřnosti

a špulí rty: možná mě políbí,
možná si na mě hvízdne.

V okně mezaninu
šerpa, vymydlené ruce a ryk –

dítě na patách, přibité k zemi svárem rodičů,
mrká tak zběsile že skoro nemá oči.
Betlémský prostor osypaný vosami.

Generálpauza na zemi i v nebi.

Nerouhej se...

Lípa má skvostnou stavbu těla —
a kusy lesů divokého vzezření cpou se ti
do oken: skryté významy póz a těžké rytmy
dechů, jak odkoukané od lidí,
jsou s to lhát neklid v domě.

Světla ve věznici, světla v nemocnici.
Ženě před vykradeným kostelem
smeká se po stehnech vlněný citronový štráf —
nad rynkem vzrušující aróma
mydlin a čpavých dýmů.

Hrad rozestlán,

mrtví si přinášejí židle z daleka...
A hrobník pravičkou napřáhl do nebe:
„Král ptactva!“

Jen aby ubylo nízkého obzoru.

Aby dav nevrhal tak dlouhatánské stíny.

ACH, ÁZIJE

SPREJEM KŘÍŽ A KORZO PRÁZDNÉ,
nastrojené halabala prou se mé příkrosti,
vzlykavě špásují —
na nahém těle evokovanou bundu, mi tlustě
nalíčená Asiatka ukazuje fotky z hor a
(něžně levoruká) němě chlubí se...
však ani na jedné není tak daleko, tak
teskná jako teď:
šuplata skřípají až zima.
Na ledu uskakují koně, právem mladšího
upustila mou ruku jako kytku.
„Kolik ti je?“

Ach,
Ázije... Námraza na Bezdězu jako
stehno. Šum sosen u hřiště (ztepilý,
prázdný, bezstarostný půvab),
po zamklém jezeře roluje vichr kladívkový
papír.
Štos žlutí, bije hodinový cimbál,
ve dveřích dokořán někde až k hanbě domu
na modrém linoleu chlapec ruku nedočkavě
napřaženou do světla, kde někde s otcem
slabošství či síla.
Vzduch náhle citlivý jak kůže na ráně.

A zvenčí bezrukej otřel se o dveře: pant
ječí jako žena!
Naslouchám celou bytostí. A věřím na slovo.
I na rzí intonaci.
Ustát to!
Usmát!

Privřít Spěchat...
Zvěř na mně může oči nechat. Vyvárka –
plně poprsí – horoucně vykloněna z oken.
Břečka má zuby, dásně, rty. Na rolně fošny
v přísné vodováze.
Každej tik, každej cuk stálostí jak znamenitě
nabroušený nůž vniká mi do pater,
do hrozné námahy smyslů:
mladíkům v chůzi kdosi kvapem dokončuje
tvář,
sníh poltí angreštový keř,
třpyt chodí po výškách... není
tu vrch kam by moc bytí mokře nedošáhla.
Šaluňkem okna cpe se třísečkami jas.
Praskají parkety, někde v půl stavby drobně
cupitá i kousek úlevy od sebe samotného.
Ach,
Ázije...

štajf dresy rvou se z ledovatých šňůr!
Přes celé hřiště letí čechrany centr
do ohně před brankou,

kde z našich nikde nikdo.

11. 2. 1999

A co když ta staroba zdejší, ta prach-
sprostá samozřejmost (natura, terén, reál,
vzduch), to vzdorné chudobenství přírody
je nad vše trvalejší, nad vše významnější...
I než my.

Němé. S naběhlýma žílama ve skalách.

Nehnoucí. S atoly. S kalnými hvězdami.

Ale nepohrdavé. Ač voda bez vyznání.

A břeškná bělma sněhů dohnala by k slepotě!

A rmuť zlá z ánfasu! A v jednom diamantu je
všecko rozbito i celé zároveň. Jak v duši.

Aniž řekl jsem: země.

Neboť to (nahlas) bolí ve spáncích.

Neboť je zem i smrt: pochovaného párkrát
ženami, naposled si tě pochovají muži.

ČTYŘI NA JEDNOHO

Nezřetel obličejů,
v zácloně (plné zpěčování) ostře
rýsuje se tělo.
Nějaké pohoršení tklivé, divoucí z té
první tmy na samém konci města: nápěvy, staré
kovy, z kvartýrů v temném patře
hořekavá zlost...

holič si za sklem teprv pulíruje břitvu —
a větev za ním už je v šeru ponořena do krve.

Že nejdeš?
Reflektory z dvou silnic vykusují ze dvorů
figury, zbytné věci, osněženou prst' —

ze svého cizího oranžového šatstva
oranžovýma rukama
metu si mhu a zledovělé slunce.

Sníh... štafl zasypaný polibky.

Mé vyhlížení tvého smíchu jako osvětlený
týn,
někde v půl světa kolmo vypálili rachejtli —
smetí a listopad začaly na plácku

svou teskně prchlivou
přízemní akrobacii.

Ledové soustředění zvuků.
Hýřivě skvostná fialovost noci couvá do polí

a první hvězdy čtyři na jednoho:
kluk na motorce dojel na neutrál k neonům
(a v třísní se jen odstrkuje širokýma nohama
a planě túruje) –
obrácen přílbou ke mně.

Nicota dálky za ním uhrančivě netečná! A
nedbalá! Co jí kdesi rozhoupaná
voda? Co jí příběh lidstva?
Natož my...

pojd'.
Už pojd' domů.
Pomlky čtvrti sem tam krásnější než děj...

To rozpívání vršků,
ta skvoucí spoušť po nabaženém dni
(němě nás zbavena)
táhle si žije, jaká její libost.

AVIGNON

KEŘ SKLA, KEŘ SMETANY,
a střelci v kójích plně zaujati životem
mířili smykem na hliněné holuby...
až skřípal autobus,
až jsme se vrhli všichni jedním směrem –
a někdo bez hlavy padl mi kolem krku.
Hradbami tryskal jas,
sekera světla řála do živého.
A město s barvou ven: po pleti platanů,
po dortech v papírku, po psacím stole s lvíma
nohama kanulo flekaté zlato.
Přehánka – příliš záhy vytištěný verš:
„Avignon,
čistěj zvon...” –

a Palác papežů se po mně obrátil celým svým
strohým tělem.
Ale přicházíš-li tak pozdě... co víc než
přibližnost? Být přesný – to už báseň.
Letěly labutě, hlavy tuší a těla v zákrytu
bezbarvým inkoustem...
a v kapli pod plátnem v zákrytu lavice...
a v rámu dveří smutná, květovaná osoba
(naběhlé, modře nacucané rty) –
za ní snad v salónu si svícné skvrny žen

navzájem dopínaly šaty.
Všecko mi plavalo.
U maringotky na špalkách (až v konci navigace)
přimil se prut – půl příští strom, něžný
jak hudební nástroj.
Hustej kapal, řídkej lil se.
Oslněn kyprou rozpitostí všech, bál jsem se
dožít vyčerení smyslů. Ustáté tklivosti...
A zahlíd jsem ty žerdě:
pár temných zvířat vlálo na slavnostních
korouhvích kanec a kohout a lev a kůň,
erbovní zvířata, doslovná,
věrná si, co jaksi nejevila účast.
Leč ukrutná v nich kázeň potlačití řev!
Trochu mi napršelo do očí.
A (snad že pod práporem) začal jsem konat
kdeco pomalu, a hlasy kolem byly línější,
a velké smilné děti sahaly si po týlech
a po hyždích, vklíněny jedno v druhé.
„A to je celé,
archanděle?“

dobíral si mě bílozlatý svět. (Dobíral si
mě po slad'ouнкých kouskách, co v krku
tlačily).
„Ano“, psí zkratkou přes parcelu ohlíd
jsem se k domovu...
„to je celé.“
A něco ve mně ustrašeně křičelo.

Jenže v tu stranu necuk ani list.
Asi tam neslyšeli na svá stará jména.

6. 8. 1999

Někdy strach o hlavu.

Přesvíceno. Přezvoníno. Zatínáš přesmoc
oči proti oknu, proti zdi, prosíš se
mlčet, prosíš se veskrz sklapnout! zazdít
splav!

Ale drmol, zatvrzelá, řve si dál po patrech
těla, dál si hude v rudém šeru šraml, koncert
na maděru, dvojmo, trojmo dýchá.

Až potácí se dům. Něco nehtem, něco
kramlí, barevné baterky hemží se v etážích,
(kvapem rozvrženo, kvapem zavrženo) nezmlkavé
echo. A vržou schody. Vrže sníh!

Kdo je toho pánem?

těch šmé, těch fidlátek, tiky a krásné hry
lížou ti obličej, leckde cint, co darmo čeká
na hodinu sňatku. Leckde šunt, co hází lesky.
Leckde chór... A všechno česky! Všecko je
to česky!

Nyvě výrazný, nyvě velkolepý stařecký tep
tísně zfantěn si bije svou.

Otevřít oči dlouho neznamená otevřené oči.

DROBNÉ INCIDENTY

Térujou Drobné incidenty
posuňků a par,
dodávka s tlapačem zahýbá k vodárně —
hudba se přelomila v půli.
A vrby po zem o své vlastní vůli...

muž v černém vede přes náměstí nevěstu.

Zlatě a modře slzí hmyz
i vzduch. Takže v tom parnu patrný jen
on, asi otec,
jak div neběží, jak jí nestačí,
jak se ohlíží po něčem jednodušším než je
život.

Pes hlasitě, svíravě dýchá.

Přednicí šatů vrátná utřela si tvář —
(chrám bíle oděn, krystalové šramoty),
od prvních poschodí po nebe hrozné ticho.

Tolik ve mně variací, žádné hlavní téma.

Lilový Bezděz, čepici
z cizí hlavy, pluje k severu,
světelná sklíčenost nádherně zpříma, lichá

sedí v klíně vsi...
ze zimní haly zaduněly míče.

Přicházet život jenom z venku, umkl bych
bezmocí.

Na třešni fary něčí sako.
A flastr přes půl zdi... z pomníku lajtnanta
(co je pořád vztekle merčím, sčítám?)
(k čemu mi úhrn, nesveden-li rád!)
z pomníku lajtnanta neslyšně prýská pěticipé
zlato.

Svatého Petra v poutech.

Svatba jde k restaurantu,
nemotorná, ale vítězná —
sbor v dívčí škole zpívá mnohohlasem.

Lítá péří s pískem.
Dědci na svém nízkém — děti na vysoké.
Smrtelná lhostejnost, kabát jak prkno,
stojí prostřed vrat,
železné šasi vagónu spěje setrvačností k šajbě.

Mít stání...

Němci nás naučili šeptat,
dobrá paměť umí řvát potmě jako tur...
syn truhlářův, rád bych se domohl
měkkého jazyka dřeva.

Ledově modré maso moře.

Pláž, srpen v koncích, lví mokrou žlutí
na horkém šutru úchvatná šifra tmoucího léta:
rozhozené naznak ruce, rozkopnuté naznak
nohy, do kopce se něžnou šrekou skví (ne ješ-
tě celé) tělo.

Ničí.

Sama pod vlasama.

Řez úst řez pohlaví (indickou tuší srst i
šero, a pěšinky: jak zvětřen vzduch, nahoře,
dole rozčísnutá vedví!) Souš, sucho v hubě,
cpe se blíž... A pěna, sliny jako rozházený
luxus... Zrzavé páždí — přimhouřený stud.

Leč ani za chlup dětinství!

Samá bezvýhradná moc!

Poslední august, tupě zevlující při břehu,
vztekle se potopil — snad aby neviděti slzy.

(Bída, bože. Být věčně na útěku, a neumět
už běhat),

struktura heren, motor na součástky...

A jak se ve snu obrátila po slunci, titěrné
stíny ptáků se po ní líně kutálely jak dětská
stolní hra.

NA BRONZOVOU VEJŠKU

Tankujou ávie. A křehkost
tiká v zelinářské zahradě: div neslyšet
jak náhle z prutů sesula se rosa.
V břízách už smejí bungalovy.
Mužský a ženská. Vymetají, vytírají... dítě
jde po špičkách do hlubin obory,
by hory doly nerušeny ze sna.

Strach stromu z lesa.
Bunsenův kahan bliká z průmyslovky v návrší,
pablesky oken ve vteřině zalit.

Vnuk drží nad stařenou deštník, ač už
nepří.

Chudinka život bez banalit.

Studená kamna. Den jí vestoje,
na skládce v roští střeva starých hodin.
(Až kde v tobě pravzdáleně bije! Táhle. Křápem.
Z celé bicí duše. Vše tvá historie.)

Udeřena výhní,
zkomíhala moucha. „Marie! Kde vězíš?“
Nikdo neposlouchá.

Nikdo nikoho už dávno neposlouchá.
Zbyli jenom mluvčí. Od garáží alarm.

Mír, sestra na snímku v cestovním kostýmku.

Potkávám ve snu jejich třídu.
Mají krajkovaná zápěstí, na hrdle
všechny stejný rovnoběžný svit,
vzhled domů a věcí je vážný, územím školy
duje sladký, bez významu řev...

(darmo se jitro směje,
že vše osoby a děje příběhu jsou smyšlené.)

Věž hází jiskru. Někdo nezřetelný,
náramný pozvedá, převrací Máchovo jezero
(jak to leží, jak to běží)
na bronzovou vejšku!

Člověče...
torzo žádosti, torzo tvé vůle žít
zase už samá noha ruka! a leb! a ksicht!
a vlasy učiněné hedvábí...

staň! kape z rynglí —
v suti skřípá autobus Mělník–Česká Lípa...

a někde ve Faulknerovi courá se mezek Stýžalm,
trochu osel,
trochu kůň...

a v bolavé kaligrafii skvrn mezi bytovkami
největší úzko z výbušnosti mezer.

VŠEMI ZUBY

HLASY VÝHRADNĚ

ženské, polnostmi příčně led, srovnán
jak stříbrný servis.

V okenních výřezech kroucené železo.

A v tobě do vrchu ta jiň, ta palčivost: vzítí
ji na vědomí — neohneš se do dveří, nevejdeš
se s ní do jednoho domu!

Den v nebi všemi zuby jako v jablku.

Farář, sníh na šatech, křížuje kostelem,
kosý stín z vysoka staví se v bráně mezi
výrostka a ženu.

Až ošije se zlost.

Že všechno jak má být: (hrst vaty v ráně),
(horký bujón lesků), (kostkový cukr korejtek
a hrud)... jenom ty, půl v okně. Co ještě kde
z léta?

K tíži. K choutce. K daru. Aspoň
holá věta.

Cajk omrzá,

po sklepích slzy kamenného uhlí.

Ale jak taje, zlehkovážen vzduch! Ano,
půl města ve vysoké tónině!

a chryzantémy: tklivý, zdrženlivý kolór...

hrud' matron (jak se stehny opírají o klandr)

klade té hudbě nevýslovný odpor.
Bazar ladem. Utrhl se křik —
zrzek se na bruslích rozeběh proti zdi — a
tříští o ni plastikovou přilbu! Mdlý, tupý
aplaus. Rukama v tlustých rukavicích pár
Ukrajinců po krk ve výkopu tleská.
Život v kroužku.
Jako na nástropní malbě.
Jak bych to neměl v hlavě v pořádku...
Jen to bílo, v táflích, v kusech,
jenom ta surová litina prazimy, ta sibíř
fragmentů, co se jak ikony, co se jak
událost hotujou z matné mhy:
hubinka pumpy s nudlí od rampouchu (jednoho
těla led i kov)
a papírové peníze (u trafik suchá, mrazivá
řeč kůže)
a v loubích lité sklo (až znetvořeny předměty
i tváře).
Nemluvě o hotelu Praha. Vyparáděném.
Číšník má cizokrajné boľerko a hala proti
slunci jasem nabitá až strach, že cizí hosti
každou vteřinou se rozeskočí v půli!
Takže živ.
Takže zaujat. Takže vlastně

i šťasten.
Stojíme kruhem... ledy jdou.
Vsi semtam nabírají — ale nepláčou.
I den, za nímž se ohlížíš, v ulici do L
skrčen do klubíčka jak ulechtaný k smrti.

2. 2. 2000

UNÉSTI SE

Skříň dokořán,
v hraničce prádla hranatý flek stínu
jako zbraň, zabalená v tvém kapesníku.
Bodejť V půl března stačí i zlý dech,
mlaskavý polibek...
a vratká stavba tiché radosti se řítí.

Cyklista v polích.
V čiré akustice náměstí
špendlíky v boudách lezou z košil —
za pilou do kruhu dřevěná krajina.

Otloukán doma o nábytek
(co přes den chladně živ)
jdeš kostrou trhu někam k srdci temnoty
uvidět na zdi v obří velikosti
svůj zpitvořený, zpotvořený obraz.

Zajímavá artikulace gymnázia.

Holka si v bráně táhne kluka k sobě,
polibkem tlustě obemkla mu rty jak purpurová
trubka.
Uleklý, dlouhý bolestivý hlt.

Tušiti pod šaty jak slavně dorůstá jak se
dovršuje tělo.

Zima matka, vyspaná do hladka.

A U Krejzů se svítí:
vrchní ti podala ručičku bez kostí,
manžel se směje celým obličejem.

Unést se... čím dál větší tíha.

Přelít pták jak listovaná kniha.
Přelítla Genesis, lednice basují... z rádia
neutuchající potlesk.

„Já bych poposedla, krátká lavice —
upadla bych na zem zabila bych se.“
Tvá krátká úleva (vždy o pár kroků napřed)
vylítla ze židle a prchá,
zděšena, že nevejde se do dveří, že vejde
do kuchyně.

Kvaltuješ za ní.
A dávno tu zkásnut, dávno okoukán,
dáváš si nanovo nedbale záležet
na chůzi, na dechu a na držení těla.

Jak si tě to táhne z kola, ze sta nohou
v jedný botě, z tlusté tísně, z nízké noty,
jak se sápeš léta Páně temným tělem někam
vzhůru,

někam k hlavě, k auře, k vláskům...
drží se tě jako klíště vše tvá srst. Tvý
hořký sladký. Čtverec kruh. Tvé zimoviště.

S fakturou hráze. (Zima na kost). S přepadem vody. (Svatá plachost). S žalobnou tóninou myšlenky na jinou... S trhlinou v zeleni. S fanama. S držením stromů.

Blahorodí pauz a konkrét. Co se s tebou
zmítá v spánku, co bez tebe anizasvět, („ach
můj milejroztomilej doma na troubě, vobrací se
z boku na bok jako holoubě“).

Plané jabko — Honza králem.

Šalamounek smrdí málem.

A ražba Středohoří. A zděř. A půl dutá,
syrá mluva cimry bez nábytku.

Odkudsi z vysoka čítáš ty nedbalka... ten
smutek za nehty... zda ti ještě chvíli věren.

Zda jste ještě živi v očích boha.

CELOU VĚČNOST

TVÁŘ OBCE ZHRUBLA. ALE

běloby zahrad cpou se přímo z tub, sníh
jak by s rozmachem do lesů zakresloval dveře.
Šíf pivní pěnou.

A svícný čas v té bíle vytřeštěné ulici:
staniól, háčkové dečky, slaměnková suť...
a v koncích na nebi (sněhovým lepidlem)
všichni mexičtí svatí!

Famózní!

Šlapem do toho,
šlajfujem smykem až to kape z muk –
přimrzlá konev jak reklamní lízátko –
za fortnou zámku (různobarevnýma očima)
hledí dvě brauny a páv...
Kde je tu čestný dvůr?
Kde grotta, Pane?

A kde ten mladý muž s hlasitě tlukoucím srdcem?
Klopýt jsem o závěj – má žena ve vání
lekle se ohnala: gigantická miniatura něhy,
které se přitížilo.
Přezimující čluny
a má noční zvěř nabývají na věrohodnosti.

A tušený šat živlů. Těžký v záhybech.
Natěsno vzpřímen někde blízko mě. (Vípámbu
na kom visí? Komu přiléhá?) (A snad ho
někdo má jenom tak přes ruku?)
klekám mu k patám, pnu se po cípech,
po letmých náповědách těla:
obřad první trávy, otvírání lesa,
a soumrak v Brixenu, jak mlčky rozbaluje svý
tvrdý cukrátku,
a Kolář kupuje Blatnému písanku...
a dítě usedlo madoně do klína — a svět se
pod ním vláčně rozděluje vedví!
Topoly v revíru
v hedvábném papíru,

ve veliké tlusté ženě zasmálo se děvče.
Zlověst má sněhovky. Však lesní školky
v nečasích řítí se houfem z hor jak cyklistický
závod...
ano, toť jediný ostatek na zítřa:
vyhlížet přes plot slastný návrat barvy!

Jediné do špičky
plesové střevíčky.
Pláč dospělého muže (hrubá pravopisná chyba
v bledě sličném rukopisu zimy)
stojí v poli, odstojený,
stojí, civí ke stavením celou dlouhou věčnost.

28. 2. 2001

ČISTEC

Plenér v kuse. Bez výrazu
Bez důrazu Bez důkazu Šed' se kasá,
chtiva tvaru —
řid'ouнкý filc biliáru:
hráči nízkého vzrůstu dolézají za šťouchem,
macecha vrchní myšlenkama jinde.

Rychlomalíři ikon v bráně pijí čaj.
A něčí hanba v nejlepších letech
tluče o stůl tvrdou, na kost ulepenou cukřenkou,
leč sladkost už jen vůně.

Zakaž mi křičet.
Kontura dogy v mlze tře se o konturu zdi —
a neznatelně sténá.

Bude šest, v Monserratu začínají nešpory.

Mea rosa...
Vášeň soumraku (při všem svém sytém,
nanicovatém plameni) cedí se, zrní po slzách
až k vytí!

Plavecký stadiónek hasne.
Holčičí svetr v kase jako dvakrát políbený
sníh —

listy lpí k šutru, igelity ke sprchám,
sad v metelici nemá zdravý rozum.

(A co všechno jsme si ještě neřekli se synem!)

Honóra. Kde vězí? Mám ledové šaty.
V arcidiecézi
nic nikomu svatý.

Zakaž mi stát. A ohlížet se.
Ve vybitém lese tuš se krásně nese –
lícují hrany, teskné výjevy,
naše tíha zemská, cizí vzdorná ženská,
věčně si dopíná knoflíčky ke krku,
ač je jí všechno vidět.

Padá návěst,
jeden horký, jeden studený stroj...

rzí, vyzývavá síla růstu komíhá nohama někde
ve výši tvé hlavy,
plavajzem stýblo, žlabové jesle, tvůj
vnitřní jásot –
drezérka v kápi prstem obnažuje zuby štěněte.

Jen cín, jen čistec slohu celistvého.
A v ohbí štuk a sfér veselé Giottovy stíny.

Jsem k nesnesení vděčen.

Špína chlap táhne na háku čistotný balvan ledu,
studeně zlatým pruhem náměstí
korzujou bez cíle má slova v závorce.

Jak Bůh je nad nimi,
zakaž mi zdát se... mea rosa báseň.

Karel Šiktanc

Zimoviště

Edice Současná česká poezie
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání (elektron. 2. vyd., 1. vyd. v nakl. Karolinum)
Verze 1.0 z 16. 10. 2017

ISBN 978-80-7587-412-2 (epub)
ISBN 978-80-7587-413-9 (pdf)
ISBN 978-80-7587-414-6 (prc)